Szentes, septmber 26. 1874. 7-ik szám. Első évfolyam.

ÉSZAKI FÉNY.

HUMORISTIKUS HETILAP.

E lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények pedig a kiadó hivatalhoz küldendők.

Megjelenik e lap minden szombaton fél iven.

Előfizetési ár:

egy évre	5 frt.	— kr.
félévre	2 „	50 „
negyévre	1 „	30 „

ELFOGAD E LAP MINDENNEMŰ KÖZLEMÉNYEKET EGY MELLÉKLETEN.

KÖNYV-TÁRA

Még egyszer komolyan.

Az „Északi Fény“ 6-ik száma már sajtó alatt volt, midőn záporként hultak annak szerkesztőségére a nagy lapoknak — egymást otrombaságban felülmuló — kritikái. — Ez volt az ok: hogy a „Szentesi Lap“ 38-. . számához csatolt mellékleten felsorolt „irodalmi hatalmasságok“ által hozott ítéletek ellenében magunkat nem védelmezhettük.

De ugy hisszük, hogy ama botrányt botránynyal tetéző irodalmi statáriumra most még alkalomszerűbb lesz észrevételeinket megtenni, annyival is inkább, minthogy a t. közönség — Buday előzékenysége által, — már teljesen ismerős a „nagy kapacitások“ itéleteinek szövegével.

Nem célunk ugyan a magyar irodalom egyik vagy másik kitünőségének tollából származott s feljajdulásokkal telt jeremiádjait elitélni, mert attól őszintén megvalva ovakodnunk kell, de igenis jogunkban áll az általok oly pazarul osztogatott czimeket vissza dobálni. Oly czikkért kelle nekünk annyi méltatlan bántalmazást elviselnünk, mely „frivolságban“ a megtörtént dolognak még árnyalatát sem képes megközeliteni, mely gyenge vonásaival nem tüntette fel azon gyalázatosságot, melyet pirulás nélkül képesek voltak elkövetni, — magokat az „édes anyanyelv müvelőiül“ feltolt bitorlók.

* * *

Hogy a nagy lapok lamentáltak az „Északi Fény“ erkölcsrontó czikkei ellen, és hogy annak 5-ik száma több oly lap szerkesztő kezeihez is eljutott, kiknek nem jár cserepéldány; nem csekély fáradságába került a „Szentesi Lap“ szerkesztőjének, ki bátorkodott egy nem épen dicséretre méltó irodalmi licentiat követni el! licentiát, mit nálunk lopásnak neveznek. A „Szentesi Lap“ szerkesztője, daczára annak, hogy egy példánnyal sem rendelkezik lapunkból, 6 darabot felküldött a fővárosba; s hogy a főváros irodalmi férfiainak fáradságot ne szerezzen, maga megirta rá a kritikát is. Meg is jött a zúgó vihar sept. 16-án a „Hon“ és „Reform“ hasábján, még pedig oly karhatalommal és rendőri figyelmeztetéssel, miből következtetni lehetett, hogy az „Északi Fény“ szerkesztőjét egyszerre legalább is két börtönbe szeretnék bezáratni. A „Hon“ szerkesztőségének ildomosságát kétségbe vonni nem lehet, de azon közleményeért, melyben egy általa ismeretlen embert haszontalannak rágalmaz, tiszta meggyőződéssel mondhatjuk, hogy az egyszer vérzavarodásban szenvedett.

A „Reform“ szerkesztősége oly brutális kifejezéseket használt lapunk szerkesztője ellen, melyhez hasonlót csak is szemétdomb körül dolgozó egyénektől lehet várni.

A „Fővárosi Lapok,“ „Egyetértés,“ „Ellenőr,“ „Független Polgár“ pedig september 17-én egész diadallal hirdették ama hazugságokat, miket részben a „Szentesi Lap“-ból vettek át, rész-

ben pedig a „Szentesi Lap“ szerkesztője (tán négyszem közt) sugott füleikbe.

Hogy az „Északi Fény“ megtámadott számában volt drasticus kifejezés, mi sem tagadjuk; de arra okot szolgáltatott a színészek által elkövetett botrány. Hogy pedig lapunk többi számában csak egy czikk is jelent volna meg olyan mi, az olvasó közönség finom izlését sértené, — kereken tagadjuk .... S csudálkozásunkat kell nyilvánitanuuk a felett, hogy a nagy városi lapok oly egyoldalu itészek, hogy épen ezen egy szám miatt elitélték a többi megjelent számokat, pedig azokat nem is látták!... Sőt mi több!... van lap, mely már politicai irányt is fedezett fel az „Északi Fény“-ben!

* * *

Az ellenünk sikra bocsájtott durvaságok közül óriásként magaslik ki az **„Egyetértés“** mocskos alakja! ... Ezen lap hasábjain oly alávalóságok jelentek meg, melyeknek csattanósabb részét maga, a „Szentesi Lap“ elkárhozott lelkű szerkesztője is szégyenlett kinyomatni. — Szégyenlette kinyomatni a közlemény következő sorait:

„Az „Északi Fény“-t Csongrádmegye tisztikara tartja fen, pártunk ottani tagjainak bepiszkolására (sic). — Csongrádmegye főispánja 12 arannyal fizette meg az első évnegyedi folyamot (sic); a megye alispánja személyesen toborzott legtöbb előfizetőt, s igérte, hogy anyagi támogatásával óvandja meg a megbukástól; a városi főjegyző főmunkatársa, s a városi ügyész Burián a sugalmazója és anyaggyüjtő vezére e lapnak. És ez köztudomásu dolog Csongrádmegyében, mert hiszen egy ottani lapból vettük át a fentebbi adatokat. Csak az a csodálatos, hogy a jóravaló ember, az utczán nem köpik arczul a fent elősorolt egyéneket.“

Van-e nagyobb aljasság, vakmerőbb szemtelenség és gyalázatosabb szájaskodás, mint a pártszenvedély szülte bosszu okán egyes köztisztelet- és szeretetben álló tisztviselőt országszerte meghurczolni, a nélkül, hogy a tények valóságát bizonyitékokkal tudnák támogatni! Nincs!

Pedig ilyen tévedésbe esett s ilyen rágalmazást követett el az „Egyetértés“ „Szentesi dolgok“ czimű sorok irója.... Csongrádvármegyének jó hirben álló közönségét — szivig sértette!

És mind ezen botrányok előidézője, Csongrád vármegyébe kebelezett, Szentesvárosban dicsően székelő Buday József, a „Szentesi Lap“ hirhedt szerkesztője volt; ki nem átallotta lapjában kürtölni azon rágalmakat és hazugságokat, miket a nagy lapok is jó hiszeműleg országszerte dobra ütöttek.

És ezen uracska akarja boldoggá tenni Csongrádvármegyéjét, azt az igazi jellem szilárd magyar megyét, melyet tisztikarával egyetemben országszerte bepiszkitott. — Ezen demagog előtt hajlik meg Szentesváros közönsége és neki tömjén ez a szabadelvüségi párt — a nélkül, hogy tudná mily jellemtelen vezérre talált. És azok, kik ismerik benne az embert, méltán csudálkozhatnak rajta, hogy ennyi nemtelen tettei eltűrtetvén, a helyet, hogy érdeme szerint megvettetnék s eltoloncolnák eredeti hazájába Gácsországba, még a mai napig is a legnagyobb békességben folytatja megkezdett uralkodói pályáját!

A szerkesztőség.

A tizenegyedik parancsolat,

vagy *„tréfáljuk meg az öreget.“*

Autobiologikus humoreszk.

VI.

A természettudósok eleitől fogva egyet értettek abban, hogy a föld, melyen Páris, Osépa Jeruzsálem meg Szegvár emelkednek ködbe burkolt kupoláikkal — az állatországba tartoznak.

Egy roppant tudományu angol természetbuvár pedig névszerint Lord Beafstek plane classificálta is 1928-ban „de animali maximo“ czimű százezer darab aranynyal, meg egy selmeczi pipával koszorúzott pálya művében; s a classificatiónál váratlanul kisült, hogy a föld a medvék rendében foglal legalkalmasabb helyet.

Lord Beafstek irja ugyanis a 21-ik lapon: „a föld (terra ursula) otromba testű, czammogó járásu, vérengző és ragadozó vadállat. Embereket és állatokat nyeldes, s azoknak vérét issza koronként telhetetlenül. De a növény evést sem veti meg s egész rengeteg erdők vannak gyomrában kövülten eltemetve. Ha a lélekben rothadt emberektől megcsömörlik, vagy részegeskedve lecsípi magát az ember vértől, hát tüzet szokott okádni; különben tétlenül téli álmot alszik a szabadban, s hogy meg ne hűtse magát s náthát ne kapjon pompás magyar juhász bundával van ellátva, melybe fülig behuzza magát s mely ugy oda áll girbe gurba testéhez, a mint csak a világ leghiresebb szabójának munkájától várni lehet.

Hát éppen a téli álmát aludta ez a nagy vad állat, a mikor én, mint lakodalomra invitált vendég, néhány hétre haza rándultam, az én kedves szeretetreméltó nagybátyámhoz.

S mivel a lakodalmat ősi szokás szerint kéziogó szokta megelőzni, és az mindeddig ismeretlen okokból meg nem történt; a mellett én is iszonyuan égtem a vágytól, nagybátyám jövendőbelijét minél előbb ismerhetni; hát megérkezésem után mindjárt másodnap útra keltünk egy könnyű szánkán, öreg juhász bundákba beburkolva — a harmadik falu felé.

A fütyülő muszka zephir irgalmatlanul csapkodá arczunkra a fagyos havat s hozzá engemet még az én kedves szeretetreméltó nagybátyám félfont faggyuval vasnilla módra ijesztően kikent marcziális bajusza is ostromállapotba helyezett; hol az orromon, hol meg a szemeim táján bökvén egy pár atyafiságosat; ugy hogy utoljára is, nem győzvén hallgatással, egész indignátióval kikotytyantottam, a mi szivemet nyomta, akarom mondani — orromat szurdalá.

Kedves szeretetreméltó nagybátyám! nyögém b. durból, ne szaporitsa az inquisitio kinzó eszközeinek s az ártatlan áldozatoknak számát, hanem legyen könyörrel szag- és látszervem iránt s irányozza előre vasvilla bajszának balsó boszszantó ágát. Kivánságom teljesittetvén Jancsi kocsis bekecse vétetett czélba, mi által az öreg urnak oly igazhitű kozák kinézés kölcsönöztetett, hogy láttára a minden oroszok hatalmas czárjának kaczagott volna örömében a szive.

De valamint a puska golyó nem megy két annyira mint a mennyire megy, s a leghosszabb szentesi kolbász is a véges micsodák közé tartozván — nem tarthat örökké; ugy el kelle fogynia egyszer a mi utunknak is, a Tekintetes Zubogyi Pál uram szivélyesen kikaparván bennünket a hó alól kezdett a szánkóról leszedegetni.

(Folyt. köv.)

A növénytanból.

(Allegoria.)

A keserűlapu = botanicus néven: (I—á! dendron.)

A növények legcsúfabbika s igen tökéletlen szervezetű. — Illata: büdös, ize: keserű. Ha a lapu kedvező talajra kap, ott mély karó gyökeret ver! mint minden haszontalan növény a kertekbe is betolakodik. s csakis az emberi szorgalom megfeszitett erejével lehet kiirtani. Levelei bűzösek, miasmatikus kigőzölgésűek s azon kivül igen terjedelmesek mint megannyi szamár fülek. Minthogy a lapu nagy árnyékot vet, alatta semmi meg nem teremhet, más növények elől is elzárja a világosságot, de a sötétséget kedvelő rovarok nagy számban tanyáznak alatta. Élvezni nem lehet, mert kiálhatlan bűze és epénél is keserűbb ize van; undort, émelygést és hányást okoz. Hatása ugyanaz, mi a „bolonditó csalmatoké.“ Virágja van, de a méz kereső rovarok kerülik, bariskája pedig szemtelenül mindenkibe bele ragad. Bár nem tartozik az indás növények rendébe, mégis buján termi a tököt és e nemes gyümölcsöt, a bőség daczára is rendkivül gyorsasággal képes világosság nélkül is megérlelni; a birkáknak az „Egyetértés“-nek és a „Sületlen polgár“-nak tápláló eledel, de tisztességes gyomru embernek még besavanyitva is elcsapja a hasát.

Dr. Linné.

Okmány tár.

Tisztelt czimű Tekintetes ur!

Nőm, ki egyuttal feleségem is Kuczik Örzse már négy éve lesz két esztendő mulva, hogy engem mint hites társát minden ok nélkül a faképnél hagyott s azóta össze kente. fente magát egy mindszenti lakossal ugy nevezett Csoroszlya Pállal. E két szerelmes egyént annyira vitte már a kéjből eredő bosszúvágy ellenem, miszerint engem aljas uton megsemmisiteni kévánnak; én tehát az ellenem forralt bosszuállás sötét ténjáját egész vllágosságában a nemzetes ur elejébe öntöm.

Az másik esztendőben kezdve felbiztatták Köhögös Jánost, Ragyás Gazsit, Körmös Pannát és Gacsos Illést, kik az én orrom alá borsoljanak, üldözzenek és úton útfélen káromoljanak; de külömbféle módok mellett káromoltak is. Minthogy ezen vétkes tervük nem sikerült, eljöttek nőm, Csoroszlya Pál és Kuczik Örzse saját udvaromba éjszakának idején puskával s ott egyik ablaktól a másikig futostak s fenye vadként csattogtatták agyaraikat és az puska kakasát, többször mind azon időig, mig nem én ijedtemben szörnyet halva késsel és szekerczével kimenvén, rájuk rohanván irtózatos módkép ugy széjjel ugrasztottam őket mint az csirkéket az fene vad. — De ezen igézést 3 éjnek idején colloguálták, azonkivül ablakomon át halhatat-

lan förtelmes bűszt eresztettek bodzapuskából, az ugy nevezett csimaz füstöt reám fútták. Azonkivül használtak valami vonyó puskát künjártomban keltőmben, melylyel lábamat megakasztották és szélpuskát is használtak ellenem levegővel és gyöngygyel megtőtve, ugy lüvöldöztek utánnam; ezen ártalmas ölőszer még falon átal is hatott rám ugy annyira, hogy e vétkes és veszedelmes műtét miatt már eszméletemet is vesztettem s miatta gyógyithatlan fejbetegségbe estem; de azért rögtön meggyógyultam.

Üldözőim még most sem szünnek meg ingerelni, hanem látszólag, mert csak én láttam, megnyitották az eget és előttem istent játszodtak háromságban.

Ennélfogvást kérelmezem tekintetes törvényszéki uraságodat, mikép ezen szörnyetegeket kriminalis vizsgálat alá venni és az igazság vas kezét reájuk mérni ne restelje

kezit lábát csókolja

Szironták András,
csizmadiamester.

Szellemi borotva.

Hirdetmény.

Hód-Mező-Vásárhely szabad királyi városnak minden fő- és mellék utczáin termett nád eladó!

Borban van az igazság.

Renegát bácsin és Janikán éppen ugy megesett a szerencsétlenség, mint Noé ős apánkon, hogy nem ismervén a „tütü“ erejét, kelleténél többet ittak. — Mentek, dülöngéltek s nem egyszer bizonyitgaták Galileiként, hogy „és még is mozog a föld“ —, midőn egyszerre csak a gymnastikai helyiségen találták magokat, a túl a kurczai parkban. János nem is sokáig tétovázgat, hanem rögtön neki leselkedik és eszeveszetten hányja a czigány-kereket a homokban és a cancant a kötélen, — semmitsem gondolva bársony bugyogójával — sőt még széles jó kedvében annyira megfeledkezett magáról, hogy a morozus képű Renegát nyakába egy kötelet is dobott.

Az ujságirói tekintélynek ily módoni megcsorbitásán Renegát roppant haragra gerjedett, s szivének, lelkének teljes haragjával felemelt öklökkel reá kiált Jancsira:

„Te lókötő!“

Sajnálattal kell tudatnunk, hogy jeles tehetségű munkatársunk Hauer Náci hűtelen lett hozzánk, s beszegődött a „szentesi keserű lapuhoz“ vezérczik irónak. Hirszerint ennek szerkesztője — az egész városban „jópipás“-nak ismert Dögei Jankót is állandó munkatársul fogadja fel. E szerint a „triumviratus“ egy gyémánt koronával fog szaporodni.

Műforditás.

Johanna geht — und nimmer kerht sie wieder (Schiller orleansi szűz).

Janka megy és soh'sem söpör többé.

Uj Aristid.

Buday Józsépét méltán megilleti e név: Aristides, mert ő soha, még tréfából se mondott igazat.

„Tehát a mint mondottam!“ kiált k.....i tanitó ur az iskolában — „az állatok mind páros lábuak; páratlan lábu állat nem létezik.“

„Mit alszol ott Soos Peti? mindjárt megpaprikázom a hátadat — vagy a napnál akarsz ebédelni?“

„Nem aludtam én kérem, csak gondolkoztam egy kicsit.....mert.....“

„Mert! mert! mond csak miről beszéltem?“

„Hát az állatokról.“

„Van-e hát egy lábu állat?“

„Igen is.“

„Micsoda? igen is? hát hol van?“

„A szomszédunkban, egy asszonyi állat!“

Szerkesztői subrosák.

Pille Józsefnek, az „Egyetértés“ kirekesztőjének. — Ujonnan kiadott diszes társalgóját, valamint az ehhez mellékelt „szegénységi bizonyitványt“ vettük. Most már felteheti érdemjelét a „szellemi koldus palétát“ is.

A „Sületlen Polgár“ Csóválszkijának:

„Renegát, a „füles“ dalol,
Elrejtőzdve bokrod alól.

Piff. Paff. Puff. Nevét szivesked jék megsugni, különben szivességét nélkülöznünk kell.

Renegátnak: „Meleged lesz még Dömötör,
Tán a nyavalya is kitör.“

Laptulajdonos és kiadó: **Szakál Mihály.**
Felelős szerkesztő: **Kovács Károly.**

Szentesen nyomatott Cherrier Jánosnál. 1874.